

**3 haziran 1930 tarih ve 1663 numaralı kanunu muaddil 1/530 numaralı kanun lâyihası ve Dahiliye ve Adliye encümenleri mazbataları**

*T. C.*  
*Başvekâlet*  
*Muamelât müdürlüğü*  
*Sayı 6/286*

*31-I-1933*

**Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine**

31 mayıs 1930 tarihli ve 1663 numaralı kanunu tadilen Dahiliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 24-I-1933 tarihli içtimanda Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur efendim.

*Başvekil*  
*İsmet*

**Esbabı mucibe**

Ankara imar plânı tatbikatı için şehir hududu dahilindeki arsaların tevhidine ve plân icaplarına göre yeniden tevziine dair olan 31 mayıs 1930 tarih ve 1663 numaralı kanunla yapılmakta olan ifrazlarla şuyunun izalesi için alınacak tedbirler hakkında mezkûr kanun meskût bulunduğundan bu maksadı temin üzere lâyihanın 1, 2, 3, 4 üncü maddeleri tesbit edilmiştir.

Plân mucibince yeniden açılacak yollarla plâna tevfikân kapanacak eski yollara ait arsalar ve bunlara mücavir kısımlar hakkında yapılacak muameleye esas olmak üzere beşinci madde hazırlanmış ve plâna göre yeşil saha olması lâzımgelen mahallerin istimlâkile plân haricinde ve şehir civarından yeşil saha olarak gösterilen yerlerde inşaat yapılarak mahalle haline iktiran etmek şehrin imarı noktai nazarından mahzurlu görüldüğünden bu gibi mahallerin ifrazına mahal kalmamak üzere beşinci madde yazılmıştır efendim.

**Dahiliye encümeni mazbatası**

*T. B. M. M.*  
*Dahiliye encümeni*  
*K. № 37*  
*Esas № 1/530*

*28-V-1933*

**Yüksek Reisliğe**

31 mayıs 1930 tarih ve 1663 numaralı kanunu tadilen Dahiliye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 24-I-1933 tarihli içtimanda Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Başvekâleti Celilenin 31 kânunusani 1933 tarihli ve 6/286 numaralı tezkeresile encü-

menimize gelerek Dahiliye vekili Beyefendi ve Mahalli işler umum müdürü ve İmar müdürü Beyler hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu:

Esbabı mucibe mazbatasında da gösterildiği üzere bu lâyiha, mezkûr kanunla yapılmakta olan ifrazlarla şuyunun izalesi için alınacak tedbirler hakkındaki hükümleri ihtiva etmek üzere hazırlanmış olduğu cihetle bununla mezkûr kanunun tatbik ahkâmından varestede kılmanmayacağından lâyihanın serlevhası ( 31 mayıs 1930 tarih ve 1763 numaralı müzeyyel kanuna bazı maddelerin ilâvesi hakkında kanun ) şekline konmuştur.

Lâyihanın birinci maddesi maksadı tamamen temin etmediği görüldüğünden uzun uzadıya yapılan görüşmeler neticesinde mezkûr madde yeni baştan denecek derecede tanzim ve tedvin edilmiştir

Lâyihanın ikinci maddesi dahi aynı suretle yapılan tetkikler neticesinde tadilen tanzim olunmuştur.

İşbu lâyihai kanuniyenin serlevhası değiştirilmiş ve binaenaleyh 1663 numaralı kanun mevkii meriyette kalmış olduğu cihetle lâyihada o kanunun ikinci ve üçüncü maddeleri hükmünü tazammun eden 3 ve 4 üncü maddelere lüzum kalmamış ve lâyiha ayrı bir hükmü tazammun etmek üzere 3 ve 4 üncü madde ilâve olunmuştur.

Beşinci madde aynen kabul olunmuştur.

Altıncı ve 7 nci maddeler dahi aynen kabul edilmiştir.

Umumî Heyetin yüksek tasvibine arz olunur.

Da. E. Reisi	Reis vekili	Bu M. M.	Kâ.	Aza	Aza
Tekirdağ	Tekirdağ	Burdur		Kütahya	Çorum
<i>Cemil</i>	<i>M. Fak</i>	<i>Halit</i>		<i>Memet</i>	<i>İ. Kemal</i>
Aza	Aza	Aza	Aza		
Adana	Ordu	Giresun	Elâziz		
<i>Ali Münif</i>	<i>İsmail</i>	<i>A. Münir</i>	<i>Hüseyin</i>		

#### Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.  
Adliye encümeni  
K. No. 35  
Esas No. 1/530

5-VI-1933

#### Yüksek Reisliğe

1663 sayılı müzeyyel kanuna bazı hükümler konmasına mütedair Dahiliye vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 31-I-1933 tarih ve 6/280 numaralı tezkeresile Adliye encümenine tevdi olunan kanun lâyihası Dahiliye encümeninin tadili ve mazbatası ile tetkik ve müzakere olundu.

Ankara şehrinin imarı için neşredilmiş olan kanunlarla zeyillerinin tetkikatında bu kanunların istihdaf ettiği maksadın temini emrinde bazı hükümlerin konması zarureti dolayısıyla tanzim edilmiş olan bu lâyihanın aynı mülâhazalara mebnî esas itibarile kabulüne encümenimizce karar verilmiştir.

Lâyihanın birinci maddesile şehrin imar plânının tatbik edilirken açılması icap eden yollar ve yapılacak meydanlıklarla kapanacak ve genişletilecek yol yüzünden istimlâki lâzımgelen yollardan artan parçaların plâna göre bina yapılmasını temin için diğer arsalarla yanmış ve yıkılmış bina arsalarının şuyulandırılarak birleştirilmesine ve bundan husule gelecek yerlerin arsa ve bina sahiplerinin istihkakına göre kendilerine mal edilmesine imar müdürlüğünün salâhiyeti kabul edilmiş ve müdürlüğün elinde kalacak arsaları sahiplerinin muvafakatile istimlâki

lüzum görülecek arsalarla mübadele edilebilmesi hakkında maddeye bir fıkra konulmuştur.

Plânın tatbikatından dolayı kapanmak icabeden kapu ve pencereler sebebiyle sahiplerinin zararlarının tazmin edilmesi hakkında da maddeye bir fıkra konulmuştur.

İmar plânının tatbiki dolayısıyla şuyulandırılan yerlerin hissedarları şuyuu rızalarile veya malikemeye müracaatle izale etmek hususunda bir kayde tâbi tutulmalarını şehrin imarı maksadile müteaddit kanunlarla kabul edilen hükümleri akamete uğratabilecek bir vaziyet ihdas ettiği ve-rilen izahattan anlaşılmasına binaen encümen şuyunun izalesi için mahkemelerin salâhiyetinin tapu idaresine verilmesini münasip görmemişse şuyulandırılan yerlerin o hal üzere yüz üstü bırakılmaması hakkındaki mütaleayı kabule şayan bulmuştur. Bu maksatla imar müdürlüğünün muşam hissedarlarına tebligat yaparak altı ay içinde kendi aralarında veya malikemeye müracaatle şuyu izale edilmezse müdürlüğün mahkemeye dava açarak bunu isteyebilmesi şeklinde lâ-yihanın ikinci maddesini tertip etmiştir.

Kıymet tahmini meselesi mahkemece yapılacak işlerden olduğundan buna dair olan madde tayyolunmuştur.

Lâyihanın değiştirilen şekilde kabulü hususu Heyeti Umumiyenin tasvibine arz olunur.

Ad. E. Reisi N.	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Kocaeli	Kocaeli		Trabzon	Edirne	Çanakkale
<i>Salâhattin</i>	<i>Salâhattin</i>		<i>Raif</i>	<i>Şeref</i>	<i>Osman Niyazi</i>
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	
Çorum	Erzincan	Kocaeli	Kayseri	Antalya	
<i>Münir</i>	<i>Abdülhak</i>	<i>Ragıp</i>	<i>S. Azmi</i>	<i>Haydar</i>	

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

31 Mayıs 930 tarihli ve 1663 numaralı müzeyyel kanunu muaddil kanun lâyihası

MADDE 1 — İmar müdüriyeti: İmar plânını hududu dahilinde bulunan mahallerde musaddak ve katî plânın tatbiki için mevcut arsa ve binaları tevhit ve yeniden plânın icabatına ve arsa ve bina sahiplerinin istihkakına göre müferiden veya şayian arsa ve bina sahiplerine tevzi etmeğe salâhiyettardır.

İfraz ve tevziinde arsa ve binaların halihazır mesahai sathiyesi ve mevki ve şerefi ve kıymetile yeni plâna göre iktisap edeceği mevki ve şeref esastır. Arsa ve binaların bu suretle tevhit ve tevziini gösteren haritanın tatbiki İmar komisyonunun tasdikına mütevakıftır.

MADDE 2 — Birinci madde mucibince yeni yapılacak parseller dahilinde kalan şuyulu arsa ve binaların şuyunu izale atideki şekilde yapılır. Şuyulu arsa ve binaların mukayyet kıymetleri esas ittihaz edilerek hisse kıymetleri imar, belediye, kadaströ fen heyetlerinden ve tapu dairesinden muntelap birer zatten mürekkep bir komisyon tarafından tesbit olunur.

Şukadar ki yol açılmak suretile şeref iktisap edip tapuca henüz yeni kıymet takdir ve tesbit edilmemiş olan yerlerin şuyulu hisse kıymetini tesbitte yeni kıymet nazarı dikkate alınır. Şuyulu hisselerin izalesi hisse sahipleri arasında

## DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

31 Mayıs 930 tarihli ve 1663 numaralı müzeyyel kanunun bazı maddelerinin ilâvesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — İmar müdüriyeti: İmar plânı dahilinde bulunan mahallerde musaddak katî plânı tatbik ederken yol açılması veya tevsi ve meydanlık yapılması yüzünden istimplâk edilen binaların yola giden arsalarından artan kısımlarla o mahallerde sahipleri tarafından henüz üzerinde bina yapılmayan ve yahut mevcut binaları yanmış veya yıkılmış olan arsalarından üzerlerine imar plânına göre bina yapılması mümkün olmayanları yanındaki arsa ve binalarla şuyulandırarak birleştirmeğe ve yeniden plânın icabatına ve arsa ve bina sahiplerinin istihkakına göre arsa ve bina sahiplerine tevzi etmeğe salâhiyettardır.

Plâna göre açılan yollar ve yapılan değişiklikler sebeble istifade olunamıyacak bir hale gelmiş olan binalar arsa hükmündedir.

İstifade olunabilecek bir halde kalan binalar yanmadıkça veya yıkılma istidadı göstermedikçe veyahut birinci fıkrada birleştirilmeğe tâbi tutulacakları gösterilen arsa ve binalara bitişik olmadıkça bu hükme tâbi tutulamazlar.

İfraz ve tevzide arsa ve binaların hali hazır mesahai sathiyeleri mevki ve şerefi ve kıymetile yeni plâna göre kazanacağı mevki ve şeref esastır. Arsa ve binaların bu suretle birleştirilmesini ve tevziini gösteren haritanın tatbiki İmar komisyonunun tasdikına mütevakıftır.

MADDE 2 — Birinci madde mucibince şuyulandırılacak mahallerin şuyunu izale aşğıdaki biçimde yapılır:

Şuyulu arsa ve binalara İmar müdüriyetinden bir mühendis ve ticaret odasınca kendi azasından gösterilecek bir zat ile belediyece emlâk sahiplerinden seçilmiş bir zatten mürekkep bir heyet tarafından kıymet takdir olunur.

Kıymet takdirinde o tarihteki alım satım esas ittihaz edileceği gibi bir binanın bir cüzüne kıymet takdiri lâzımgeldikte o cüzün ayrılmasile kalacak kısımda yapacağı tesir nazarı dikkate alınır.

Şuyulu hisselerde şuyunun izalesi tapu ve

## ADLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

*1663 sayılı Ankara şehri imar müdürlüğüne ait müzeyyel kanunun bazı hükümlerini değiştiren kanun lâyihası*

MADDE 1 — İmar müdürlüğü, imar plânı dahilinde bulunan yerlerde tasdikli ve kati plânı tatbik ederken yol açılması, genişletilmesi ve kapanması ve meydanlık yapılması yüzünden istimlak edilen bina ve arsaların yola giden parçalarından artan kısımlarla o yerlerde sahipleri tarafından henüz üzerinde bina yapılmayan veya mevcut binaları yanmış, yahut yıkılmış olan arsalardan üzerlerine imar plânına göre bina yapılması mümkün olmayanları yanındaki arsa ve binalarla şuyulandırılarak birleştirmeye ve yeniden plânın icabına ve arsa ve bina sahiplerinin istihkakına göre arsa ve bina sahiplerine mal etmeğe salâhiyetlidir.

İmar müdürlüğü istimlak edeceği arsaları sahibinin muvafakatine elinde arsa varsa onunla mübadele edebilir.

Plâna göre açılan yerler ve yapılan değişiklikler sebebiyle istifade olunamayacak bir hale gelmiş olan binalar arsa hükmündedir. İfraz ve tevzide arsa ve binaların hali hazır mesahai sathiyeleri, mevki ve şerefi ve kıymetile yeni plâna göre kazanacağı mevki ve şeref esastır. Arsa ve binaların bu suretle birleştirilmesini ve tevziini gösteren haritanın tatbiki imar komisyonunun tasdikına bağlıdır.

plân tatbikatından dolayı methal, kapı ve pencere kapanması gibi hallerde alâkadarların zararları temin olunur.

MADDE 2 — Birinci maddeye göre şuyulandırılan yerlerin ya aralarında veya mahkemeye müracaatla altı ay içinde şuyuu izale etmeleri lüzumu İmar müdürlüğü tarafından hissedarlara tebliğ olunur. Hissedarların ikametgahları malûm değil ise gazete ile ilân olunur.

Bu müddet içinde alâkalılar aralarında şuyuu izale etmemişler veya içlerinden biri mahkemeye müracaat eylememişse İmar müdürlüğü hissedar gibi şuyunun izalesi davasını açabilir.

tapu ve kadastro müdürlüklerince yapılacak müzayede ile olur.

Müzayede müddeti bir haftadır. Müzayede neticesinde diğer ortakların hakları, hisseleri nisbetinde taksim edilir. Müzayede neticesinde mukayyet kıymet bulunmadığı takdirde ortaklardan maada diğer taliplerin iştirakile açık arttırma yapılır. Bunun da müddeti on beş gündür. Bu müddetin hitamında takarrür eden bedelle ihale edilir.

MADDE 3 — Aarsaların birinci madde mucibince tevhit ve tevziinde mesahai sathiyelerini aynen muhafaza kabil olmadığı takdirde tevziat nihayet % 15 e kadar noksanile yapılır.

MADDE 4 — Bu kanun mucibince ifraz ve tevzi olunan arsalar İmar müdüriyetinin müsaadesi olmadıkça yeniden ifraz ve taksim olunamaz.

MADDE 5 — Tahmine giden heyet azasından her birine zarurî masraflarına mukabil olmak ve yevmiye iki lirayı geçmemek ve bu ücret sahiplerinden alınmak üzere tediye ettirilir.

MADDE 6 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 7 — Bu kanunun icrasına İcra

kadaastro umum müdürlüğünce yapılacak müzayede ile olur. Müzayede bedelinin ortaklar arasında taksimi de bu umum müdürlük tarafından yapılır. Taksimde ortakların her birine ayrılacak miktar bu maddenin 2 inci fıkrasında yazılı heyet tarafından şuyulu yerlere takdir edilen kıymetteki hisseleriyle mütenasip olmak lâzımdır. Müzayede müddeti on beş gündür. Müzayede neticesinde ortakların hakları, hisseleri nisbetinde taksim olunur. Müzayede neticesinde hisse sahipleri tarafından verilen fiat muhammen kıymetin üstüne çıkabilir. Bu kıymeti bulmadığı takdirde veyahut ortaklardan birisinin teklifi ile ortaklardan maada diğer taliplerin de iştirakile açık arttırma yapılır. Bunun da müddeti on beş gündür. Bu müddetin hitamında takarrür eden bedel ile ihale yapılır.

Müzayedede usulen muhammen kıymetin yüzde yedi buçuğu depozito olarak alınır. Ortakların hisseleri, kıymetleri nisbetinde pey akçası olarak kabul olunur.

MADDE 3 — Mevcut plâna gayrimuvafık binalardan biri yeniden inşa veya esaslı tadil edilecek olursa yeni imar plânına uygun olması için yanındaki binalarla şuyulandırılabilir.

MADDE 4 — Müzayede neticesinde takarrür eden bedel imar müdüriyetince alâkadarlardan bir ay zarfında tahsil olunarak istihkak sahiplerine verilir.

Bu müddet zarfında müzayede bedeli verilmediği takdirde şuyulu mahaller aleni olarak tekrar müzayedeye konulur. Müzayede neticesinde müzayede bedeli eski bedeli bulmadığı takdirde noksanı vazgeçen şahsın pey akçasından mahsup olunur. Yetişmediği takdirde üst tarafı ödettirilir.

MADDE 5 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6 — » » »

MADDE 7 — » » »

MADDE 3 -- Dahiliye encümeninin 3nücü maddesi aynen

MADDE 4 — Hükûmetin 6 ncı maddesi aynen

MADDE 5 — Hükûmetin 7 nci maddesi aynen

Vekilleri Heyeti memurdur.

24-I-1933

Bş. V. <i>İsmet</i>	Ad. V.	M. M. V. <i>Zekâi</i>
Da. V. <i>Ş. Kaya</i>	Ha. V.	Mal. V. <i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V. <i>Dr. Reşit Galip</i>	Na. V. <i>Hilmi</i>	İk. V.
S. İ. M. V. <i>Dr. Refik</i>	G. İ. V. <i>Ali Rana</i>	Zr. V. <i>Muhlis</i>

